

Meesterlijke Nora van Halina Reijn

THEATER Nora van Toneelgroep Amsterdam. Gezien 9/11 in de Stadsschouwburg. Aldaar 6 t/m 13/12 en 22 t/m 26/1/13. Tournee; www.toneelgroepamsterdam.nl

★★★★☆

Er wordt veel ongepast gelachen in *Nora* van Ibsen, dat vrijdag bij Toneelgroep Amsterdam in première ging. Het stuk uit 1879, dat als protofeministisch wordt gezien, gaat over het huwelijk van de titelheldin en Torvald. Aan de buitenkant ziet het er gelukkig uit, maar de harmonie wordt bedreigt door een misstap van Nora uit het verleden: in moeilijke tijden heeft ze een keer geld geleend (op zich al iets om niet aan haar man te vertellen) en daar zelfs een handtekening voor vervalst (erg genoeg voor totale maatschappelijke uitsluiting).

Bij regisseur Thibaud Delpeut (die eerder bij TA *Al mijn zonen* van Arthur Miller maakte) is dat huwelijk een vrij lichtvaardige aangelegenheid: Halina Reijns Nora is een shopverslaafd, oppervlakkig en kinderlijk prinsesje. Stiekem peuzelt ze de door haar man verboden koekjes.

Als haar man (Thomas Ryckewaert) zijn krekeltje berispt, wordt ze kierend onderdanig en ontstaat er een even pervers als routineus machts spel. Tegen iedere bezoeker die op de banken plaatsneemt, verkondigt Nora met een bête glimlach hoe gelukkig ze wel niet is.

Dat dit niet goed afloopt is al snel duidelijk, maar wat de voorstelling spannend houdt is in hoeverre Reijns Nora zich bewust is van de leegte van haar huwelijk en in hoeverre ze die leegte in stand houdt omdat die lekker eenvoudig en comfortabel is.

De plot wordt door Delpeut met een bijna abstracte helderheid afgewikkeld. De advocaat bij wie Nora ooit geld leende komt ongewild door haar toedoen in de problemen en dreigt de zaak openbaar te maken als zij hem niet helpt.

Deze Krogstad wordt gespeeld door Bart Slegers, die van hem een prachtige engerd maakt, van wie je blijft zien dat zijn daden voortkomen uit wanhoop en niet uit perversie of sadisme.

Het eind, waarin alles uit elkaar knalt en er niets meer te lachen valt, is gelaagd en modern. Nora verwijt Torvald dat ze voor hem nooit meer is geweest dan een pop. Dat is waar,

Geen onderdrukking in dit huwelijk, maar afgesproken rolpatronen

maar tegelijk is duidelijk dit geen onderdrukking is, maar een terugtrekking in gerieflijke rolpatronen met wederzijds goedvinden. Dat resonanceert, niet in het minst omdat Reijn de hele voorstelling toch een soort uitvergroete versie speelt van haar eigen publieke imago.

Maar zowel Reijn als Nora zijn meer dan de oppervlakte die ze zo meesterlijk in de hand hebben. De slotscène is ronduit indrukwekkend, met een totaal getransformeerde actrice in diepe wanhoop en desillusie.

Nora is één van Reijns mooiste en meest intense rollen tot nu toe en Nora een overtuigend grotezaal-debuut voor Delpeut.

SIMON VAN DEN BERG